

Obnovená obchodní politika pro silnější Evropu

Oznámení o konzultaci

16. června 2020

I. Úvod

Jak bylo oznámeno v nedávném návrhu na oživení v období po překonání koronaviru s názvem „*Chvilé pro Evropu: náprava škod a příprava na příští generaci*¹“, Evropská komise zahajuje přezkum obchodní a investiční politiky EU. Tento proces je založen na dvou hlavních cílech. Prvním z nich je posoudit, jakým způsobem může obchodní politika přispět k rychlému a udržitelnému sociálně-ekonomickému oživení, posílit konkurenceschopnost v prostředí po pandemii COVID-19, řešit výzvy, kterým bude EU čelit, a pomáhat při prosazování našich hodnot a standardů. Druhým cílem je zjistit, jak může obchodní politika pomáhat při budování silnější EU na základě modelu „otevřené strategické autonomie“, která bude využívat výhod otevřenosti pro podniky, pracovníky a spotřebitele a zároveň je chránit před nekalými praktikami a posilovat odolnost v zájmu lepší připravenosti na budoucí výzvy.

V zásadě tento přezkum politiky určí politické směřování pro obchodní a investiční politiku EU v následujících letech.

Jako zásadní součást tohoto procesu přezkumu a v souladu s naším závazkem transparentního kontaktu s občany a zúčastněnými stranami zahajujeme veřejnou konzultaci s cílem shromáždit širokou škálu informací k níže rozvedeným tématům a otázkám.

Uvítáme informace od všech zúčastněných stran: průmysl, sociální partneři, občanská společnost i občané. Máme zejména zájem o informace od mnoha malých a středních podniků, které tvoří páteř našeho hospodářství zaměřeného na vývoz, abychom zjistili, jak je může naše obchodní politika podporovat v přístupu na zahraniční trhy a rozšiřování zákaznické a dodavatelské základny. Obdržené odpovědi pomohou Evropské komisi formulovat směřování obchodní politiky EU ve střednědobém horizontu.

Souvislosti

Obchod je významnou součástí hospodářství EU a pochopitelně i každodenního života. Zajišťuje mnoho pracovních míst a dává spotřebitelům rozmanitější možnosti výběru. Mezinárodní obchod je hnací silou naší prosperity i prosperity našich partnerů po celém světě. V posledních desetiletích EU velmi profitovala z propojené globální ekonomiky vzhledem k tomu, že zahraniční obchod tvoří téměř 35 % našeho hrubého domácího produktu (HDP) a hodnota přímých zahraničních investic v EU ve vztahu k HDP představuje 40 %. Otevřenost EU před koronavirovou krizí patřila k nejvyšším v celém světě, přičemž na vývozu záviselo 35 milionů evropských pracovních míst a dalších 16 milionů

---

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52020DC0456>

evropských pracovních míst záviselo na zahraničních investicích. Jinými slovy každé sedmé pracovní místo závisí na vývozu – o dvě třetiny více než v roce 2000.

Obchod je velmi důležitý také pro naše malé a střední podniky. Ty představují 87 % všech vyvážejících společností v EU a jsou hnací silou její vývozní výkonnosti. V neposlední řadě je EU také světově největším investorem, přičemž investoři z EU vlastní akcie v hodnotě přes 8,7 bilionu EUR, což přispívá ke konkurenceschopnosti firem z EU. Potřeby globálních soukromých investic se v následujících letech budou nadále zvyšovat tak, aby byly naplněny cíle udržitelného rozvoje OSN². Přestože se jako měřítko úspěšnosti často používá vývoz, v globální ekonomice založené na mezinárodní dělbě práce je stejně důležitý i dovoz. V Evropě potřebujeme dovozem zásobovat společnosti nezbytnými surovinami a meziprodukty, aby byl zachován náš konkurenční a technologický náskok, který nám pomáhá vytvářet kvalitní pracovní místa, vyvíjet a vyrábět špičkové produkty a uspokojovat potřeby spotřebitelů. Samotný jednotný trh EU je živoucím důkazem toho, jak zásadní přínosy může obchod a spolupráce mít.

Kromě hospodářských výhod hraje obchodní politika důležitou úlohu při prosazování a ochraně hodnot a standardů EU doma i v zahraničí. Obchodní politika, která jediným hlasem zastupuje 450 milionů spotřebitelů, je důležitým nástrojem zajišťujícím vedoucí postavení Evropy na světové scéně. Prosazování hodnot (zejména ve vztahu k lidským právům, životnímu prostředí a klimatu, sociálním a pracovním právům, udržitelnému rozvoji a rovnosti žen a mužů) se stalo nedílnou součástí našeho závazku udržitelnější a odpovědnější obchodní politiky.

Kromě toho naše společná obchodní politika dnes působí ve stále náročnějším prostředí, a to ve vnějších i vnitřních aspektech. Reakce na tyto výzvy bude vyžadovat vypracování takové obchodní politiky, která bude soudržnější a lépe v souladu s vnějšími i vnitřními prioritami EU.

Pokud jde o vnější dimenzi, obchod je stále více vystaven volatilitě mezinárodních vztahů. Pnutí mezi velkými světovými ekonomikami, vzestup unilateralismu a hospodářského nacionalismu, silnější zapojení států do hospodářství, využívání obchodní politiky jako zbraně k dosažení ekonomických nebo geopolitických cílů – všechny tyto faktory vedou obecně k oslabování struktur globálního řízení, a zejména uspořádání založeného na multilaterálních pravidlech.

Pokud jde o vnitřní dimenzi, dochází k oslabení přesvědčení o tom, že přínosy globalizace a technologické změny jsou rozděleny spravedlivým způsobem a napříč hodnotovými řetězci, hospodářskými odvětvími a v širším smyslu společností. Dále občané EU stále více podporují silnější program v oblasti klimatické změny a udržitelnosti. Obchodní politika musí aktivně prosazovat dodržování mezinárodních standardů ochrany životního prostředí, sociálních standardů a standardů řádné správy v partnerských zemích, a také zajišťovat, aby obchod neohrožoval hodnoty a standardy EU. Obchodní politika musí přispívat k řešení generačních výzev – zelené a digitální transformace – jak je vymezeno v politických prioritách Komise³.

Krise COVID-19 tyto výzvy dále vyostřila. Jarní hospodářská prognóza Komise na rok 2020 předpokládá, že pandemie v roce 2020 způsobí pokles hospodářství EU o 7,4 %, zatímco globální HDP poklesne o 3,5 % a globální obchod o 10–16 %. Zároveň pandemie odhalila některé výzvy spojené s vysokou mírou vzájemného propojení. Krize rovněž prohloubila problémy s rozvojem v rozvojových

---

² Už před koronavirovou krizí byl nedostatek financí určených k dosažení cílů udržitelného rozvoje v rozvojových zemích odhadován na 2,5–3 biliony USD ročně (zdroj: UNCTAD).

³ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_cs.pdf
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52019DC0640>
<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/content/european-digital-strategy>

zemích. Plán EU na podporu oživení⁴ nabízí plán pro udržitelnější, odolnější a spravedlivější Evropu pro příští generaci – a obchodní politiku je třeba přizpůsobit, aby tyto cíle podporovala.

II. Obchodní politika ve světě po pandemii koronaviru

- **Budování vyšší odolnosti – vnitřní a vnější rozměr**

Koronavirová krize vynesla na světlo mnohá slabá místa v globálním měřítku i uvnitř EU a je nutné je zvážit. Bezprostřední obavy vyvstaly v souvislosti s dodávkami zdravotnického a ochranného vybavení: krize odhalila rizika přílišné závislosti na jednom dodavateli nebo na omezeném počtu dodavatelů kriticky důležitého zboží a služeb v těchto odvětvích. Musíme proto vyhodnotit, jak zvýšit svou odolnost.

V důsledku toho by EU měla postupovat podle **modelu „otevřené strategické autonomie“**. Jednoduše řečeno to znamená posilovat schopnost EU nezávisle a asertivně sledovat své zájmy a zároveň pokračovat ve spolupráci s partnery po celém světě na globálních řešeních globálních výzev. Není pravděpodobné, že by EU byla soběstačná ve výrobě některých složitých kriticky důležitých zdravotnických výrobků, stejně jako nemůžeme sami čelit globálním výzvám v oblasti klimatu a životního prostředí.

Chceme i nadále využívat výhod mezinárodního obchodu založeného na pravidlech a hrát vedoucí úlohu v mezinárodním prostředí a zároveň mít k dispozici správné nástroje na ochranu před nekalými praktikami. Chceme dosáhnout správné rovnováhy mezi Evropou, která je „otevřená obchodu“, a Evropou, která chrání své občany, společnosti a standardy. Mají-li zůstat podniky v EU konkurenceschopné, budou stále potřebovat přístup na zahraniční trhy prostřednictvím obchodu a investic. Zvyšovat odolnost znamená chápat, na čem jsme závislí, a snižovat zranitelnost správnou kombinací politik.

To odráží cíl budovat „**silnější Evropu ve světě**“. Jak uvedla předsedkyně von der Leyenová ve svých politických směrech, měli bychom posilovat úlohu Evropy jakožto světového lídra prostřednictvím silné agendy otevřeného a spravedlivého obchodu v širším kontextu vnější činnosti Unie.

Obecně by obchodní politika měla cílit na **stabilizaci našich strategických vztahů** s důležitými obchodními partnery v souladu s našimi hodnotami, zájmy i cíli a napomáhat diverzifikaci našich vztahů a vytváření aliancí s podobně smýšlejícími zeměmi.

Důležité budou zejména transatlantické vztahy, které zůstávají ústřední tepnou světové ekonomiky a odrážejí širší alianci zájmů a základních hodnot. V dnešním světě je však také třeba věnovat zvýšenou pozornost rozvoji vztahů s dalšími důležitými obchodními partnery. V tomto ohledu bude důležité zvážit, jak dále rozvíjet vztahy s Čínou, která je jak důležitým partnerem pro spolupráci, tak systémovým rivalem⁵.

Pro **dodavatelské řetězce** bude zvyšování odolnosti vyžadovat kombinaci opatření závisících na analýze zranitelných míst založené na faktech a dosahování cílů veřejné politiky. Opatření mohou spočívat v diverzifikaci dodávek na úrovni zemí a společností, tvorbě strategických rezerv a zásob či zkracování dodavatelských řetězců nebo zvýšení domácí produkce. Ke zvyšování odolnosti dodavatelských řetězců může přispět také zvyšování jejich udržitelnosti.

V zájmu **zvýšení odolnosti** bude muset EU působit směrem dovnitř i ven. **Ve vnější dimenzi** bude důležité rozvíjet opatření mezinárodního řízení podporující stabilitu a předvídatelnost. Zde může obchodní politika hrát klíčovou úlohu, například podporou obchodu založeného na pravidlech, budováním vzájemně prospěšných partnerství, prosazováním mnohostranných, vícestranných a

⁴ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/recovery-plan-europe_cs

⁵ <https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-eu-china-a-strategic-outlook.pdf>

dvoustranných obchodních dohod se značným přesahem do jiných oblastí politiky či prosazováním mezinárodní úloha eura.

Výhody, které investice EU přinášejí, by měly pro naše partnery působit jako pobídka ke zlepšování jejich domácího obchodního prostředí a zajišťovat, že společnosti z EU nebudou diskriminovány. Bude třeba, aby mezinárodní investiční politika EU, která je součástí její obchodní politiky, sledovala tento cíl a zároveň brala ohledy na širší společenskou poptávku, zejména po udržitelném a odpovědném investování.

Úloha obchodní politiky v **Evropě** zahrnuje podporu konkurenceschopnosti našich průmyslových odvětví (vytvářením vývozních příležitostí a stanovováním standardů), pomoc při ochraně podniků a pracovníků v EU před rostoucí řadou nekalých obchodních praktik a přispívání k bezpečnosti, zejména prostřednictvím prověřování přímých zahraničních investic (PZI) a kontroly vývozu zboží dvojího užití.

Koronavirová krize jednoznačně potvrdila, že má-li EU zůstat oblastí otevřenou investicím, musí mít kontrolu nad tím, kdo a za jakým účelem na jejím území investuje, a musí reagovat, když zahraniční investice představuje hrozbu pro bezpečnost a veřejný pořádek. Nařízení EU o prověřování přímých zahraničních investic by mělo v kombinaci s účinnými mechanismy prověřování v členských státech chránit podniky a občany před riziky spojenými se zahraničními investicemi, přičemž význam tohoto mechanismu se v následujících letech pravděpodobně zvýší, protože vyvstávají nové hrozby a noví aktéři.

Otázka č. 1: Jakým způsobem může obchodní politika pomoci při zvyšování odolnosti EU a budování modelu otevřené strategické autonomie?

Otázka č. 2: Jaké iniciativy by měla EU zahájit – sama či s dalšími obchodními partnery – na podporu podniků, včetně malých a středních podniků, k posouzení rizik a k upevňování a diverzifikaci dodavatelských řetězců?

- **Podpora sociálně-ekonomického oživení a růstu**

Očekává se, že krize COVID-19 povede k **hluboké globální recesi** s vysokou mírou nezaměstnanosti, rostoucím veřejným dluhem, nižší úrovní soukromých investic (minimálně 30% snížení toku světových přímých zahraničních investic) – což může vést ke **zvýšení významu státu při řízení hospodářství**.

Existuje riziko, že země potýkající se s následky krize si zvolí kombinaci politik, která bude více protekcionistická, což půjde nejen na úkor jejich vlastního hospodářství a spotřebitelů, ale ohrozí také celosvětové oživení, což vystavuje riziku zejména rozvojové země. Výzvou bude zejména zajistit, aby se krátkodobá opatření přijatá v reakci na krizi a za účelem oživení nestala „novým standardem“ ve smyslu trvalých státních intervencí, které zkreslují trh a narušují fungování globální ekonomiky.

V zájmu úspěšného rozvoje obchodu a investic a maximalizace šance na hospodářské oživení je nutný **stabilní, předvídatelný a důvěryhodný rámec pro mezinárodní správu hospodářských záležitostí založený na pravidlech**. V důsledku toho je nutné vynaložit veškeré úsilí na reformu Světové obchodní organizace (WTO) a její opětovné ustavení jako účinného fóra pro rozvoj nových a přiměřených pravidel obchodu, zajišťování jejich provádění a pomáhání při urovnávání sporů.

V nadcházejících letech bude rovněž zásadně důležité, aby mohla ekonomika EU využívat příležitosti růstu v zahraničí. Zde již má EU dobrou pozici díky **síti obchodních dohod** se 76 zeměmi po celém světě.

Je třeba více pomáhat vývozcům, zejména malým a středním podnikům, aby mohli plně využívat výhod těchto dohod, a to zajišťováním lepšího **přístupu na trh a usnadňováním obchodu**, zlepšováním **podmínek pro investice, ochranou práv duševního vlastnictví** včetně zeměpisných

označení, ale také zaměřením na problémy s **prováděním a prosazováním** a obecněji zajišťováním stability a předvídatelnosti, které hospodářské subjekty potřebují. V tomto ohledu je třeba zvážit posílení programu vývozních úvěrů EU. Intenzivnější usnadňování investic by mohlo pomoci investorům z EU, včetně malých a středních podniků, proniknout na zahraniční trhy. Směrem dovnitř musí EU zajistit, aby zůstala atraktivní destinací pro investice.

V tomto ohledu hraje důležitou úlohu prosazování **mezinárodní spolupráce v oblasti regulace**. Evropské předpisy mívají často globální vliv, například pokud jde o ochranu osobních údajů nebo normy v oblasti klimatu či ochrany životního prostředí. EU se rovněž aktivně zapojuje do vypracovávání mezinárodních standardů a některé z našich obchodních dohod obsahují ustanovení o regulatorní spolupráci. EU bude hrát důležitou úlohu při vypracovávání předpisů a norem pro nové a zelené technologie, které jsou klíčem k budoucí udržitelné konkurenceschopnosti a růstu.

Je třeba se zvláště zaměřit na nejbližší partnery EU v **sousedním regionu a v Africe**. Kromě geografického a geopolitického významu nabízejí tyto země důležité trhy pro růst a produkci i důležité zdroje pro dovoz zboží a služeb a integraci hodnotového řetězce. Pro EU i tyto partnery je tedy vzájemně přínosné dále posilovat obchodní a investiční vztahy, a to i na úrovni mnohostranných dohod.

Otázka č. 3: Jak by měl být posílen mnohostranný obchodní rámec (WTO) za účelem zajištění stability, předvídatelnosti a prostředí založeného na pravidlech v zájmu spravedlivého a udržitelného obchodu a investic?

Otázka č. 4: Jak můžeme využít širokou síť stávajících dohod o volném obchodu nebo nové dohody o volném obchodu v zájmu zlepšení přístupu na trh pro vývozce a investory z EU a prosazování mezinárodní regulatorní spolupráce, zejména v souvislosti s digitálními a zelenými technologiemi a normami a s cílem maximalizovat jejich potenciál?

Otázka č. 5: Se kterými partnery a regiony by EU měla upřednostňovat vztahy? Jak můžeme zejména posílit ke vzájemnému prospěchu obchodní a investiční vztahy se sousedními zeměmi a Afrikou?

Otázka č. 6: Jak může obchodní politika podpořit obnovenou evropskou průmyslovou politiku?

- **Podpora malých a středních podniků**

Malé a střední podniky jako **páteř evropského hospodářství** zajišťují miliony pracovních míst a stojí v čele inovace. Pro malé a střední podniky znamená vývoz především prodej zboží a služeb do jiných zemí EU. Pokud však jednotný trh EU využijí k získání nezbytných kapacit a zkušeností pro vývoz, mnohé malé a střední podniky poté dalším krokem pokračují za hranice EU. Počet malých a středních podniků vyvážejících zboží a služby mimo EU tak postupem času neustále roste. V roce 2017 (nejnovější dostupné údaje) představovaly malé a střední podniky více než 85 % všech vyvážejících společností ze zemí EU-27. Odhaduje se, že vyvážející malé a střední podniky vytvářejí v Evropě zhruba 13,4 milionu pracovních míst⁶. Malé a střední podniky také tvoří kolem 40 % vývozu všech služeb z EU.

Malé a střední podniky mají prospěch z celkového směřování obchodní politiky EU, protože **závisejí zejména na stabilním a předvídatelném obchodním prostředí** a zlepšení přístupu na rostoucí trhy prostřednictvím obchodních a investičních dohod pro ně bude prospěšné.

⁶ Úloha malých a středních podniků ve vývozu mimo EU: Klíčové ukazatele výkonnosti, Oznamení hlavního ekonomy, 15. června 2020, https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/june/tradoc_158778.pdf

Malé a střední podniky však často nesou **vyšší náklady na účast na mezinárodním obchodu**, zejména kvůli obtížnému přístupu k informacím o potenciálních dodavatelích a obchodních partnerech ve třetích zemích, ale i kvůli obtížnému přístupu k financím. EU proto zavedla konkrétní nástroje a opatření s cílem podpořit je při podnikání v zahraničí. Zejména se jedná o zahrnování kapitol věnovaných malým a středním podnikům do nově uzavíraných dohod o volném obchodu, vytváření kontaktních bodů pro malé a střední podniky, zřízení sítě Enterprise Europe Network⁷, asistenční služby pro práva duševního vlastnictví určené pro malé a střední podniky a asistenční služby pro otázky ochrany obchodu určené pro malé a střední podniky. Komise již rovněž uspořádala v členských státech různé dny věnované přístupu na trh s cílem oslovit malé a střední podniky a pomoci jim překonat překážky při vývozu do třetích zemí. Kromě toho se na internacionalizaci malých a středních podniků zaměřují různé širší iniciativy Komise⁸.

Stále však zůstává mnoho **nevyužitého potenciálu na podporu obchodní a investiční činnosti evropských malých a středních podniků**, zejména v rámci rostoucího počtu obchodních a investičních dohod EU. Mnoho malých a středních podniků o těchto příležitostech, včetně zadávání veřejných zakázek, vůbec neví, nebo se domnívá, že jsou určeny pouze pro větší společnosti. Kromě toho byly malé a střední podniky nejvážněji zasaženy narušením dodavatelských řetězců v důsledku krize COVID-19 i poklesem globální poptávky. Přestože zásadní úlohu bude hrát přístup k financování, obchodní politika může také pomoci podpořit jejich oživení díky vytváření nových příležitostí.

Otázka č. 7: Jak lze ještě pomoci malým a středním podnikům využívat příležitosti mezinárodního obchodu a investic? Jaké mají zvláštní potřeby nebo konkrétní problémy, které je možné řešit opatřeními a podporou v rámci obchodní a investiční politiky?

- **Podpora zelené transformace a zajišťování větší udržitelnosti a odpovědnosti obchodu**

Pandemie COVID-19 nezastavila **změnu klimatu, úbytek biologické rozmanitosti ani neudržitelnou úroveň využívání zdrojů**. Právě naopak, řešení těchto problémů zůstává prioritou. Zároveň hrozí reálné riziko, že při zaměření na globální hospodářské oživení dojde k jejich zanedbání.

EU je **globálním lídrem v boji proti změně klimatu a v udržitelnosti** a Zelená dohoda pro Evropu jakožto strategie růstu Evropy by měla sloužit jako plán pro snahy o globální oživení a podporu přechodu na hospodářství, které je neutrální z hlediska klimatu a více udržitelné. Společné sdělení o globální reakci EU na COVID-19⁹ zdůraznilo význam udržitelnosti, respektování pracovních práv a odpovědnosti podniků ve všech hodnotových řetězcích. Prosazování důstojné práce¹⁰ a zlepšování pracovních podmínek doma i v zahraničí zůstává pro EU prioritou. Komise je také plně zavázána k plnění cílů OSN pro udržitelný rozvoj a zesiluje snahu o jejich integraci do všech svých politik. Dopad krize zejména na rozvojové země bude vyžadovat zvláštní pozornost.

Obchodní politika v tomto úsilí sehraje důležitou úlohu¹¹. Snahy o prosazování udržitelného rozvoje prostřednictvím obchodní politiky se zvýšily již v posledních letech, jak ukazuje patnáctibodový akční

⁷ Největší podpůrná síť pro malé a střední podniky s mezinárodními ambicemi na světě, <https://een.ec.europa.eu/>

⁸ https://ec.europa.eu/growth/smes/access-to-markets/internationalisation_cs

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52020JC0011>

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM%3Aem0023>

¹¹ *Zelená dohoda pro Evropu*, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-green-deal-communication_en.pdf

plán pro obchod a udržitelný rozvoj¹², zejména prostřednictvím právních závazků k ratifikaci a účinnému provádění mezinárodních úmluv v oblasti životního prostředí, zejména Pařížské dohody a Úmluvy o biologické rozmanitosti, a mezinárodních pracovních norem. Byly výrazně zintenzivněny snahy o prosazování a provádění, včetně zavedení řízení o urovnání sporu, a zřízení pozice vrchního úředníka pro dodržování obchodních dohod je dále podpoří.

Obchodní politika EU může pomoci prosadit změny na našem jednotném trhu i po celém světě, zejména prostřednictvím příslušných nástrojů (mnohostranných, dvoustranných či jednostranných) v zájmu **podpory udržitelného přístupu k obchodu a investicím a příspěví k rozvoji**. Tato škála sahá od usnadňování zeleného obchodu a investic až po podporu provádění mezinárodních standardů a po upozorňování našich obchodních partnerů na potřebu řešení společných problémů, ať už se jedná o změnu klimatu nebo životní prostředí v širším smyslu, udržitelný rybolov nebo udržitelné zemědělské postupy, lidská práva a pracovní práva či otázky rovnosti žen a mužů.

Závazek Komise přispívat k větší udržitelnosti a odpovědnosti obchodu se odráží například v jejích záměrech učinit z dodržování Pařížské dohody základní prvek všech budoucích komplexních obchodních dohod, zavést pohraniční mechanismus kompenzačních opatření v souvislosti s uhlíkem s cílem snížit riziko úniku uhlíku, pokud by v různých oblastech světa přetrvávaly neshody v ambicích v oblasti změny klimatu, a prosazovat přístup nulové tolerance dětské práce.

Kromě toho **krize COVID-19 podnítila další zájem o diskuse ohledně prosazování udržitelnosti, odpovědného chování podniků a transparentnosti dodavatelských řetězců**, zejména prostřednictvím systémů náležité péče jakožto nástrojů k posilování odolnosti¹³.

V rámci přezkumu obchodní politiky bychom se měli zamyslet nad neefektivnějšími způsoby využívání obchodní politiky k vyvolání společenských změn v EU a v partnerských zemích.

Otázka č. 8: Jak může obchodní politika usnadnit přechod na zelenější, spravedlivější a odpovědnější hospodářství doma i v zahraničí? Jak může obchodní politika dále prosazovat cíle udržitelného rozvoje OSN? Jak by mělo tyto cíle podporovat provádění a prosazování?

Otázka č. 9: Jak může obchodní politika přispět k podpoře odpovědného chování podniků? Jakou úlohu by měla obchodní politika hrát při prosazování transparentních, odpovědných a udržitelných dodavatelských řetězců?

- **Podpora digitální transformace a technologického rozvoje**

Krize COVID-19 urychlila digitální revoluci – elektronický obchod, elektronické učení, práce na dálku a elektronické služby se staly významnou součástí naší společnosti. Zatímco v některých oblastech se můžeme vrátit k dřívějším postupům, v mnoha dalších už to nepůjde.

Krize tedy **zdůraznila význam digitálního obchodu** a jeho úlohu ve zjednodušování globálních hodnotových řetězců a rozvoji inovativních produktů a služeb, přičemž potvrdila potřebu účinného rámce pro ochranu osobních údajů. Tento vývoj vzbudil poptávku po urychleném stanovení

Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 Navrácení přírody do našeho života, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52020DC0380>

Strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ pro spravedlivé, zdravé a ekologické potravinové systémy <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52020DC0381>

¹² https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/february/tradoc_156618.pdf

¹³ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8ba0a8fd-4c83-11ea-b8b7-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF>

mezinárodních standardů pro elektronický obchod, včetně toků údajů, zejména prostřednictvím iniciativy společného prohlášení WTO o elektronickém obchodu. Kromě ustanovení o tocích údajů v obchodních dohodách usnadňují nástroje, které poskytuje obecné nařízení EU o ochraně osobních údajů (GDPR) pro mezinárodní předávání údajů, zajišťování bezpečnosti toků údajů, což zaručuje vysokou úroveň ochrany údajů.

Kromě toho nové technologie a změny obchodních modelů – zejména v oblasti umělé inteligence, blockchainu a 3D tisku – mají vliv na to, s čím se obchoduje, a na to, jakým způsobem se obchoduje. Zároveň je patrné **posilování asertivních průmyslových politik třetích zemí**, zejména v odvětví vyspělých technologií, obvykle prostřednictvím značné státní podpory. Tento trend začal už před pandemií a bude představovat stále větší riziko narušení obchodu pro společnosti z EU.

S ohledem na aktuální trendy musíme vyhodnotit, jak může obchodní politika EU podpořit digitální transformaci a přispět k dlouhodobému zajištění pozice EU v digitální sféře.

Otázka č. 10: Jak mohou pravidla digitálního obchodu prospět podnikům z EU včetně malých a středních podniků? Jak by bylo možné podpořit digitální transformaci v EU, ale i v partnerských rozvojových zemích pomocí obchodní politiky, zejména co se týče digitálních technologií a hlavních vývojových změn (např. blockchain, umělá inteligence, toky dat velkého objemu)?

Otázka č. 11: Jaké jsou největší překážky a příležitosti pro evropské podniky věnující se digitálnímu obchodu ve třetích zemích nebo pro spotřebitele, kteří využívají služeb elektronického obchodu? Jak důležité je pro obchodní činnost v EU mezinárodní předávání údajů?

- **Zajišťování spravedlnosti a rovných podmínek**

Ústředním bodem plánů EU na budoucí růst, prosperitu a konkurenceschopnost zůstává závazek otevřenosti. Tento závazek však musí jít ruku v ruce se snahou **zajistit, aby naše otevřenost nebyla zneužita nepoctivými, nepřátelskými nebo nekalými obchodními praktikami**. Svou úlohu v zajišťování rovných podmínek sehrává také řádná daňová správa, která by měla nástroje v oblasti obchodu a investic doprovázet.

Před krizí tuto otevřenost stále více využívali ostatní velcí hráči, zejména prostřednictvím průmyslových politik zahrnujících značné státní zásahy, a panují obavy, že v prostředí po pandemii COVID-19 dojde k nárůstu těchto zneužívajících praktik. V současné době jsme také byli svědky návratu nátlakových opatření ze strany některých obchodních partnerů. Je také třeba důkladně promyslet, jak bude EU reagovat na tato nátlaková opatření, jejichž účelem je donutit EU či její členské státy, aby jednaly, či naopak nejednaly určitým způsobem.

Upřednostňovaný přístup EU k řešení takovýchto praktik je **vyrovnat podmínky sjednáním jednoznačných pravidel s našimi partnery**, například prostřednictvím nových pravidel u průmyslových subvencí v rámci WTO nebo v regionálních či dvoustranných dohodách.

To však není vždy možné a naši partneři takovéto závazky ne vždy dodržují. V takových případech je **důležité rozhodněji se postavit za svá práva** s využitím stávajících nástrojů ochrany obchodu nebo řešení sporů – a mezitím podle potřeby vytvářet nové nástroje, například zdokonalením nařízení o prosazování, ochranou a zdokonalením mechanismů pro urovnávání sporů v rámci WTO a ve dvoustranných obchodních dohodách.

Dalšími příklady jsou zavedení nástroje pro mezinárodní zadávání veřejných zakázek nebo práce Komise na řešení rušivých účinků zahraničních dotací¹⁴ na vnitřním trhu. Sílící zaměření na řádné plnění závazků našich obchodních partnerů ve dvoustranných i mnohostranných dohodách, které se týkají přístupu na trh či udržitelného rozvoje, podtrhuje i zřízení pozice vrchního úředníka pro dodržování obchodních dohod.

Otázka č. 12: Jak by EU měla – kromě stávajících nástrojů, jako je ochrana obchodu – řešit nátlakové, rušivé a nepoctivé obchodní praktiky třetích zemí? Měly by se dále vylepšovat stávající nástroje, nebo by se měly zvážit další?

- **Obecná otázka**

Otázka č. 13: Jaká další důležitá témata, kterým se nevěnují výše uvedené otázky, by měl přezkum obchodní politiky řešit?

III. Proces konzultace

Proces přezkumu obchodní politiky bude vycházet z širokých konzultací se zúčastněnými stranami, například prostřednictvím veřejných debat v členských státech EU či písemných podnětů.

Žádáme zúčastněné strany, aby odeslaly své odpovědi na výše uvedené otázky do **15. listopadu 2020 na tuto funkční e-mailovou schránku: trade-policy-review-2020@ec.europa.eu**.

Toto oznámení o konzultaci bude v červenci k dispozici ve všech úředních jazycích EU.

Prohlášení o ochraně soukromí: <https://trade.ec.europa.eu/doclib/html/158781.htm>

---

¹⁴ Bílá kniha o vytvoření rovných podmínek pro zahraniční subvence, která má být zveřejněna 17. června.